

VIII. ZAGREBAČKI ENERGETSKI TJEDAN 08. – 13. 05. 2017. Razvoj ne želimo zaustaviti, ali onečišćenje možemo!

utorak, 09. svibnja 2017. godine, Čirilometodska 5, Zagreb - dvorana A
pod pokroviteljstvom *Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja* i gradonačelnika Milana Bandića, uz potporu *Saveznog ministarstva poljoprivrede, šumarstva, okoliša i vodnog gospodarstva Republike Austrije*, u organizaciji s *Gradskim uredom za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj Grada Zagreba*

ZAKLJUČCI

rasprave sudionika *Zelenog dana Hrvatske komore arhitekata*
INOVATIVNE METODE, MATERIJALI I TEHNOLOGIJE

U sklopu *Pariške konferencije o klimatskim promjenama* održane, od 30. studenog, do 12. prosinca 2015. godine, u *Parizu*, odvijalo se i *21. zasjedanje Konferencije sudionika Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime* i *11. zasjedanje sudionika Kyoto protokola*, koje je rezultiralo novim *globalnim sporazumom o klimatskim promjenama*
- *Pariškim sporazumom*.

Republika Hrvatska donijela je *Zakon o potvrđivanju Pariškog sporazuma, s konačnim prijedlogom Zakona*, na *3. sjednici Hrvatskog sabora*, održanoj *17. ožujka 2017. godine*, od kada su njegove odredbe i službeno obavezujuće za našu zemlju.

O Pariškom sporazumu

Pariški sporazum je svečano potpisan, od strane predstavnika *171 zemlje*, na *Dan planeta Zemlje*, *22. travnja 2016. godine*, u *New Yorku*, pod predsjedanjem glavnog tajnika UN-a, *Ban Ki-moona*, a za *Republiku Hrvatsku* ga je potpisala predsjednica *Kolinda Grabar Kitarović*. Na taj je način ispunjen prvi korak prema njegovom stupanju na snagu, koje nastupa ratifikacijom *Pariškog sporazuma*, od strane *55% nacionalnih parlamenata*, potpisnika ovog povijesnog dokumenta. Do sada su ga potvrdile *132*, od ukupno *197 zemalja*, pa je, po navedenom je kriteriju, stupio na snagu, *4. studenoga 2016. godine*.

Temeljne pretpostavke Pariškog sporazuma?

dugoročni ciljevi: zadržavanje porasta prosječne svjetske temperature na razini nižoj od *2°C*, u usporedbi s predindustrijskim razinama, te ulaganje napora za ograničavanje porasta temperature na *1,5°C*,

doprinosi: prije, i tijekom usvajanja *Pariškog sporazuma*, zemlje potpisnice izradile su i prezentirale sveobuhvatne nacionalne planove klimatskog djelovanja,

ambicija: vlade zemalja potpisnica obvezale su se svakih pet godina obavještavati o nacionalnom doprinosu realizaciji postavljenih ciljeva,

transparentnost: vlade zemalja potpisnica obvezale su se međusobno se izvještavati, te informirati javnost, o napredovanju u provedbi usvojenih ciljeva, radi osiguranja transparentnosti i sustavnog nadzora,

solidarnost: EU i ostale razvijene zemlje nastavit će financirati borbu protiv negativnih posljedica klimatskih promjena, kako bi zemljama u razvoju pomogle da smanje emisije stakleničkih plinova i izgrade otpornost na učinke klimatskih promjena, te na taj način prošire krug uključenih zemalja.

EU, čijih je 28 članica potpisalo *Pariški sporazum*, u okviru svoje klimatske i energetske politike, do 2030. godine, temeljem *Pariškog sporazuma* predviđa smanjenje razine nacionalne emisije stakleničkih plinova, za minimalno 40%, u odnosu na stanje iz 1990. godine, te postizanje udjela potrošnje energije iz obnovljivih izvora za minimalno 27%, kao i istu razinu povećanja energetske učinkovitosti.

Planske aktivnosti i ocjena stanja

U smislu pokretanja aktivnosti za ostvarivanje ciljeva *Pariškog sporazuma* u Republici Hrvatskoj je u tijeku izrada:

- *Strategije niskouglijčnog razvoja RH, do 2030. godine, s pogledom na 2050. godinu,*
- *Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj, do 2040. godine, s pogledom na 2070. godinu.*

Donošenje *Strategije niskouglijčnog razvoja RH* očekuje u drugom tromjesečju 2017. godine, a *Strategije prilagodbe klimatskim promjenama*, najkasnije do kraja o. g.

Ti će dokumenti uključivati sveobuhvatnu ekonomsku, razvojnu i okolišnu strategiju, koje će, očekuje se, kroz inovacije, transfer naprednih tehnologija, te značajne strukturne promjene u svim sektorima, omogućiti poticanje rasta industrijske proizvodnje, razvoj novih djelatnosti, gospodarske konkurentnosti i stvaranje novih radnih mjesta.

Za provedbu ambicioznih ciljeva smanjenja emisija stakleničkih plinova i postizanje ciljeva *Pariškog sporazuma* u EU-u, postoji sveobuhvatan zakonodavni okvir, koji će se i na razini EU-a i na nacionalnim razinama morati revidirati radi njegove implementacije.

O kakvim je klimatskim / društvenim promjenama riječ?

Utjecaj i dosezi klimatskih promjena predstavljaju velik globalni problem i odstupaju od svih dosadašnjih procjena i očekivanja. Razmjere učinaka klimatskih primjena najbolje ilustrira činjenica da bi bez djelovanja u pogledu smanjenja globalnih emisija stakleničkih plinova globalno zatopljenje izgledno bilo veće od 2°C, u odnosu na predindustrijske razine, a do kraja stoljeća moglo bi narasti i na 5°C, što bi imalo golem učinak na okoliš, razinu mora i kvalitetu života na zemlji.

Prognoze pokazuju da će, do 2050. godine, dvije trećine čovječanstva živjeti u urbanim područjima. Sve se gušće gradi; cirkularna ekonomija čini da nestaju prostori građevinskih deponija; smanjuju se zelene površine urbanih područja; kvaliteta života je u padu... Nužno je osvijestiti značenje i pravu vrijednost prostora!

Interesi struke i društva snažno se odmiču od trendovskog, k suštinskom; od prolaznog, k trajnom; od partikularnog, k cjelovitom; od poželjnog, k moralnom; od isplativog, k održivom...

Suočeni smo i s novom dinamikom promjena ukupnog ljudskog djelovanja, koje, želimo li ostati kompetentni i konkurentni, na sada širokom tržištu arhitektonskih usluga EU-a, moramo raditi na sebi, na isti ubrzani način, kojim se mijenja svijet oko nas. Unaprjeđenje stečenih znanja, praktično treba prethoditi obavezama koje donose novi zakonski akti, kako bismo mogli odgovoriti izazovima, koje pred nas stavljaju znanost i sve zahtjevnije tržište.

Takva razina klimatskih promjena i sve oskudniji izvori energenata i resursa, kao i negativne posljedice na gospodarstvo i kvalitetu života ne ostavljaju mnogo izbora, kako na globalnom tako i na nacionalnom planu – prinuđeni smo mijenjati metode promišljanja, planiranja, projektiranja i građenja, ali i način osobnog života, koji će jamčiti društveni napredak, ne samo danas, već i sutra.

Što je bitno za buduće djelovanje?

Svojevremeno je luksemburška ministrica okoliša Carole Dieschbourg, nakon potpisivanja *Pariškog sporazuma*, izjavila:

...nemojmo zaboraviti da Pariški sporazum predstavlja tek početak dugog putovanja. Sada je na nama odgovornost da ovaj Sporazum pretočimo u djelovanje i to zajedno sa svim dionicima – nevladinim organizacijama, poslovnom zajednicom i svakim pojedinim građaninom.

Riječ je o cjelovitom, integralnom i bitno drugačijem pristupu struci i životu uopće – osobnoj promjeni svijesti, morala, stalnoj edukaciji i neprestanoj afirmaciji kvalitete.

Što Hrvatska komora arhitekata čini na tom planu?

Hrvatska komora arhitekata inicirala je donošenje *Arhitektonskih politika Republike Hrvatske 2013-2020 – Nacionalnih smjernica za vrsnoću i kulturu građenja*, koje su, od Vlade Republike Hrvatske, usvojene još u studenom 2012. godine. Kako bi doprinijela konkretnoj i što bržoj implementaciji usvojenih načela *Arhitektonskih politika*, Komora je, po uzoru na uspješne europske primjere, 20. listopada 2016. godine, donijela [*lok-ap*] smjernice za provedbu *arhitektonskih politika lokalnih zajednica*.

Promoviranje svijesti o tome da je borba za održivi razvoj borba za kvalitetu, promjenu navika i promišljenu primjenu inovacija, metoda i tehnologija, prilagođenih specifičnostima konkretnog podneblja i konkretne društvene situacije, te ključni strateški cilj za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja, ne samo arhitektonske struke već svih društvenih čimbenika, poruka je i ovog stručnog skupa.

Ocjenjujemo kako,

- rijetko jednoglasna odluka *Hrvatskog sabora* o usvajanju *Pariškog sporazuma*,
- poziv luksemburške ministricе okoliša Carole Dieschbourg, na zauzeto djelovanje *svakog pojedinog građanina* na postizanju uvjeta održivog razvoja, te
- [*lok-ap*] smjernice za provedbu *arhitektonskih politika lokalnih zajednica RH*,

rječito govore o raspoloženju, metodama i konkretnim alatima za implementaciju odredbi *Pariškog sporazuma*, već ovog trenutka u hrvatskom društvu.

U tom smislu pozivamo sve predstavnike struke da se, svjesni društvene pozicije arhitektonske struke, kako ju definira *Manifest za odgovornu arhitekturu*

https://www.arhitekti-hka.hr/files/file/web/Manifesto_fin.pdf

aktivno uključe, u nadogradnju vlastitih znanja i edukaciju široke društvene zajednice, u zajedničkom nastojanju za izgradnju održivog društva.